

Nyhetsbrev

Undervisningssykehjemmet og Senter for aldersforskning i Tromsø. Nr. 3 - 2007

I dette nyhetsbrevet:

- Verdighetens pris, ved Kirsti Hagen
- Sykehjem som praksisarena
- Ny teknologi gir tryggere eldreomsorg
- Den 10 nasjonale konferansen om eldre i Tromsø
- Kirsti Hagen takker for seg

Orienteringer:

- Avlagt doktorgrad ved SAT Tromsø
- Avlagt mastergrads-eksamen med støtte SAT Tromsø

Redaksjon og foto:

Magnhild Nicolaisen
Toril B. Mobakken
Rune Pedersen

Verdighetens pris

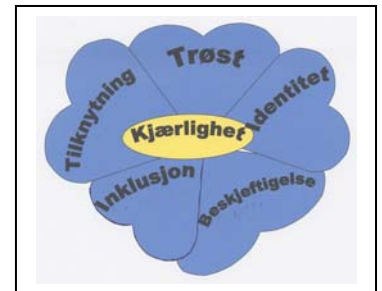
Kirsti Hagen, fagkonsulent på Kroken sykehjem i Tromsø

En verdig eldreomsorg blir profilert av de fleste politiske partier i disse dager, og jeg regner med at det er høstens kommunevalg som forberedes. Det rettes et spesielt fokus på bygninger og enerom. Det er viktig at boforholdene blir verdige og det er viktig at det er nok personell i utøvende tjenester. Men å bevare sin verdighet som pasient på sykehjem kan være noe annet enn en verdig eldreomsorg.

For å beskrive hva jeg legger i begrepet verdighet, tar jeg utgangspunkt i Tom Kitwoods (1999) fem grunnleggende behov for mennesker med demens. Kitwood bruker illustrasjonen med blomsten (fig) i forhold til personer med demens, men jeg tenker at den gjelder like mye for alle som er pasienter på sykehjem. Kitwood mener at personer med demens har et altomfattende behov for **kjærlighet** eller at noen bryr seg om dem. I tillegg trenger de **trøst**, **tilhørighet**, å være **inkludert** i en gruppe, **beskjeftigelse** eller å ha noe å gjøre og å få fastholdt sin **identitet**.

Har vi et trøstende miljø på våre sykehjem – vet vi hva som trøster? Professor Astrid Norberg uttrykker det slik: "Hva som er trøst er individuelt. Det kan være nærhet, stillhet, musikk, et vakkert bilde eller den gode maten". Er vi flinke nok til å vite hva som trøster den enkelte? Opplever pasienter på sykehjem at de har tilhørighet og er inkludert i en gruppe, eller er det tilbaketrekking og isolasjon som er mest framtrøstende? Vi har vel alle opplevd den gamle damen som vil hjem. Da er det vår utfordring å vite hva som trøster, gir trygghet og hjemmefølelse til denne pasienten.

Det å ha noe å gjøre, aktivitet – eller mangel på aktivitet blir stadig framhevet som den store utfordringen for oss som arbeider på sykehjem. Det kreves stor ferdighet og innlevelse for å oppfylle dette behovet uten å påtvinge pasienter med demenssykdommer dårlige løsninger. Jo mer man vet om et menneskes fortid, jo mer sannsynlig er det at man vil finne gode løsninger. Er vi flinke nok til å dokumentere hva som er den enkelte pasients evner, og hva den enkelte har krefter til? Verdighet kan også være å få slippe å gjøre det en ikke lenger mestrer. Når pasienten selv ikke er i stand til å ta vare på sin identitet må den opprettholdes av personalet, mener Kitwood. Dette må gjøres med empati og innlevelse slik at vi forholder oss til hver enkelt pasient som et enestående og unikt menneske.

Å kunne møte pasienter på sykehjem i forhold til disse behovene er for meg en måte å bevare verdigheten på. Kanskje denne figurblosten burde henge på ethvert vaktrom og foran alle ledere på sykehjem. For jeg har stilt meg spørsmålet om disse verdiene etterspørres av ledere på sykehjem. Historier fra ledermøter på to

sykehjem i to forskjellige kommuner ble tankevekkende i så måte. Det som ble etterspurt av enhetsleder i møter med avdelingsledere, var hvor mange vakter som var innspart ved sykefravær siden siste møte. Den avdelingslederen som hadde brukt minst overtid eller innleie når måneden var over, ble framhevet som den gode lederen. Jeg håper at dette er ekstreme eksempler, men jeg spør meg om det er slik at verdighetens pris ofres i økonomisk skvis. Det hjelper ikke med fine bygg dersom pengene til drift kun blir et spørsmål om å spare.

Noe annet som er bekymringsfullt er mengden med administrative oppgaver som avdelingsledere pålegges. En avdelingsleder fortalte meg for noen dager siden at hun nå brukte mesteparten av tiden sin til å punche i Notus (turnusprogram). På mitt spørsmål om det var hun som måtte gjøre dette, svarte hun at hadde ingen annen mulighet hvis de ansatte skulle få lønn. Denne avdelingslederen hadde videreutdanning i eldreomsorg. Det er et stort tankekors at de fagfolkene som har høyest kompetanse puncher tall og ikke har tid til å utøve faget. Har vi råd til dette med tanke på en verdig eldreomsorg?

Kanskje kan Kitwoods figurblomst også være en rettesnor for personalledelse og veiledning? Det jeg ønsker mest av alt på sykehjemmene er modige, nære og nærværende enhetsledere og avdelingsledere som kan, og får anledning til å være faglige veiledere for personalet. Kanskje må de også noen ganger tørre å bruke penger de ikke har. ”Det er til pasientenes beste at personalet behandles med kompetanse og kjærlighet”, sa Bettina Husebø på en konferanse i Tromsø 3. juni i år. Peter F. Hjort sa på den samme konferansen at det var mer vanlig med ”hjertesvikt” enn ”hjernesvikt” hos ansatte i helsevesenet. Det er kanskje ikke så rart dersom omtanke, trøst og empati ikke kan måle seg med en ”spart” sykevikar.

Det beste utgangspunktet for å få bevare sin verdighet som pasient på sykehjem, og at verdigheten settes pris på, starter derfor etter min mening, med faglig dyktige ledere. Det finnes slike ledere på sykehjem og i eldreomsorgen i dag - men jeg håper at mange flere vil sette prisen på verdighet høyere enn balanse i budsjettet. Jeg håper også at debatten om verdighet i eldreomsorgen blir noe annet enn å telle antall enerom på sykehjem ved høstens kommunevalg. Hus treng folk og folk treng hus – også i eldreomsorgen.

Sykehjem som praksisarena

Våren 2007 har undervisningssykehjemmet i Tromsø jobbet aktivt med tilrettelegging av gode læringsarenaer. Et av hovedmålene i undervisningssykehjemmet er at det skal arbeides aktivt mot utdanningsinstitusjoner. Modeller for flerfaglig samarbeid skal utvikles og utprøves. Med fokus på tilrettelegging av gode læringsarenaer er det vesentlig at ansatte har veilederkompetanse. Årlig tilbyr Kroken sykehjem og Omsorgstjenesten Jadeveien praksisplasser til omkring 100 elever, studenter og læringer.

USH Tromsø har deltatt i prosjektet SamKomHøg der fem sykehjem i Tromsø kommune har samarbeidet med sykepleierutdanningen ved Høgskolen i Tromsø. Prosjektet startet opp i oktober 2006 og avsluttes oktober 2007. Dette prosjektet vil bli grundigere presentert i neste nyhetsbrev. USH Tromsø har samarbeidsavtale med Breivang videregående skole. Elever som har startet på den nye helsefagarbeiderutdanningen går til høsten inn i sitt andre skoleår, Vg 2. Elevene har i utdanningsløpet et hovedtema; prosjekt fordypning. I prosjekt fordypning har elevene praktisk yrkesutøvelse.

Breivang videregående skole

USH og Breivang videregående skole har startet et konkret samarbeid for å tilrettelegge denne yrkespraksisen på sykehjem for skoleåret 2007/2008.

Ny teknologi gir tryggere eldreomsorg

Nasjonalt senter for telemedisin, NST, avholdt TTeC, Tromsø Telemedicine and eHealth Conference, 11.-13.juni 2007. Årlig arrangerer NST internasjonale telemedisinkonferanser i Tromsø. Konferansen i år samlet helsepersonell, industri og næringsliv, forskere og brukere fra over 20 nasjoner og godt over 300 deltagere deltok. Fokus i år var datateknologi i forhold til helsehjelp til eldre.

I denne forbindelse, ble Kroken sykehjem, undervisningssykehjemmet i Tromsø og Kvaløysletta sykehjem presentert for en gruppe av kursdeltakerne. Kroken sykehjem deltok i Kroken prosjektet og senere Ses@m prosjektet, og har siden 2003 daglig brukt elektronisk meldingsutveksling. I tillegg mottas laboratorie svar og epikriser elektronisk. Kvaløysletta sykehjem mottar og sender elektroniske meldinger, og har i tillegg tatt i bruk elektronisk pasientjournal, der alle rapporter og pleieplaner blir skrevet på data. Kroken sykehjem starter opp med elektronisk pasientjournal til høsten.

Under besøket på Kroken sykehjem onsdag 13.06.07 fikk deltakerne en kort presentasjon av Kroken sykehjem og Undervisningssykehjemmet i Tromsø. Line Nordgård fortalte om Ses@mprosjektet. Til slutt fikk deltakerne demonstrert elektronisk meldingsutveksling på avd. Nerstranda av Hege Elstad som er IT-konsulent for sykehjem og hjemmetjenesten på fastlandet.

Line Nordgård presenterer her Sør-Tromsøya sykehjem

Gamle filmer vises med ny teknologi

Den 10. nasjonale konferansen om eldre i Tromsø

Den 19.-20 november 2007 vil Senter for aldersforskning i Tromsø arrangere den 10. nasjonale konferansen om eldre. Årets konferanse vil være noe ulik tidligere konferanser. Konferansens **første dag** er en åpen **jubileumskonferanse** med tilbakeblikk på de siste ti årene. Dette blir et åpent arrangement. Andre dag vender blikket mot ”de neste 10 årene”, og den framtidige forskningsprofilen ved SAT. Dette planlegges som et lukket seminar. Konferansen er under planlegging og programmet vil bli sendt ut til interesserte i løpet av sommeren.

Kirsti Hagen takker for seg i Undervisningssykehjemmet

Kirsti startet som leder for Undervisningssykehjemmet i Tromsø i januar 2004, og arbeidet i denne stillingen til august 2006. Da gikk hun over i stilling som fag- og opplæringskonsulent på Kroken sykehjem. Kirsti begynte på videreutdanning i psykisk helsearbeid i januar 2007. I august starter hun i ny jobb som avdelingsleder på en forsterket skjermet enhet for fem pasienter med alders psykiatriske sykdommer, i kommunal regi. Kirsti har gjort en stor jobb for Kroken sykehjem, Undervisningssykehjemmet i Tromsø. Vi takker for innsatsen og ønsker henne lykke til i ny jobb!

Orienteringer:

Avlagt doktorgrad fra Senter for aldersforskning

Elena Kamycheva forsvarte avhandlingen: "A study of the relation between calcium homeostasis and some risk factors for coronary heart disease" for dr. med. graden den 4. mai.

Avlagt mastergradseksamen med støtte fra Senter for aldersforskning

Astrid Gramstad forsvarte sin mastergradsoppgave "Formidling av hjelpemiddel i kommunen – korleis resonnerer ergoterapeuten i kartleggingssituasjonen?" den 30.mars.

Nye e-postadresser og nytt design på nasjonal nettside

Undervisningssykehjemmet i Tromsø har fått ny e-postadresse. Den nye adressen er; ush@tromso.kommune.no Telefon nr. 77672850 er ikke lenger i bruk. For kontaktinformasjon, se nederst på siden. Den nasjonale web siden har fått nytt design! Se på siden www.undervisningssykehjem.no

Ord for dagen:

*Hvis du tror du er ferdig utlært, er du ikke
utlært, men ferdig.
(J. Addison)*

Slik når du de ansvarlige i SAT og USH

Ansvarlige ved SAT:

Daglig leder Magnhild Nicolaisen. Adresse: Senter for Alderforskning i Tromsø, Forskningsparken, 9294 Tromsø. Telefon: 77646940. e-post: sat@fagmed.uit.no. SAT sin hjemmeside er: <http://uit.no/172/>

Ansvarlige ved USH Tromsø:

Kontoret til USH er i andre etasje på Kroken sykehjem. Undervisningssykehjemets e-postadresse er: ush@tromso.kommune.no USH Tromsø sin hjemmeside er: www.tromso.kommune.no/undervisningssykehjem Leder; Rune Pedersen, treffes på telefon 77791305, e-post; rune.pedersen@tromso.kommune.no Fagkonsulent Kirsti Hagen; 77791311. kirsti.hagen@tromso.kommune.no Fagutviklingssykepleier Toril Bülow Mobakken; treffes på telefon: 77791304 og 48034599, e-post: toril.b.mobakken@tromso.kommune.no.